

Makádi Mariann

képzetek kon
szövegértés
történetkitalál
alakfelismeré

térbeli tájéko
gondolkod
természeti
az emberi
kapcsolato
empatikus
egyéni terv
stratégiák k
társadalmi
önkifejezés

 Mozaik
Pedagógiai
Szakkönyvek

A kompetenciaalapú pedagógia

**lehetőségei a tanítási-tanulási
folyamatban**

MOZAIK

Makádi Mariann

A kompetenciaalapú pedagógia

lehetőségei a tanítási-tanulási
folyamatban

MOZAIK KIADÓ – SZEGED, 2009

„A képességek fejlesztésében nélkülözhetetlen az állandó gyakorlás, hisz minden emberi tehetség csak szüntelen gyakorlással, tréninggel érheti el legmagasabb fokát, legnagyobb fényességét. Am a képességek gyarapításában ne a maximalizmus vesszen bennünket. Mindenkinnek meg kell találnia azt a küszöböt, amelyet céljai megvalósításában már nem érdemes átlépni.”
(gróf Széchenyi István)

Elméleti megközelítések

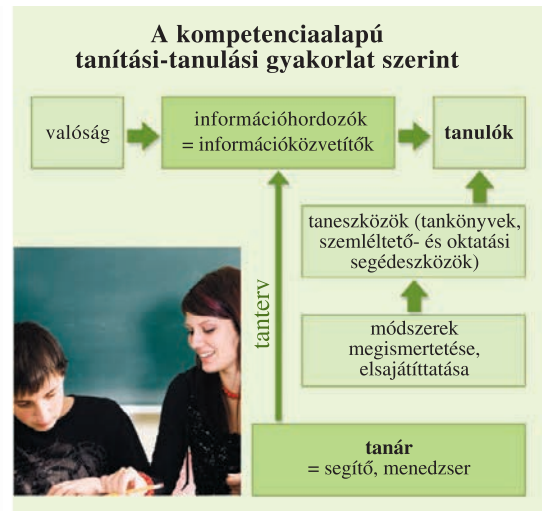
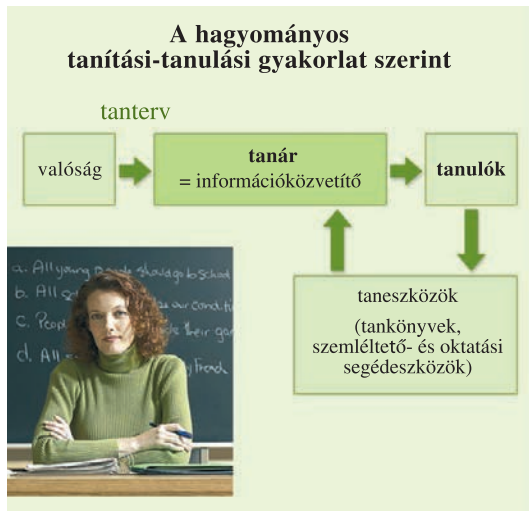
1. Alapdilemma

Az iskolai munka minden szintjén érzékelhető csaknem két évtizede, hogy valami nincs rendben. Noha folyamatosak a változások, azok nem hozzák meg a kellő eredményt, sőt, a teljesítmények egyre gyengébbek és ellentmondásosabbak. Annak érdekében, hogy a sok befektetett energia és a fejlesztési, változtatási szándék ne legyen hiabavaló, át kell gondolni újra a teljes pedagógiai tevékenységet a céljától a megvalósítás útjáig.

2. Megváltozott a tanári szerep

Az elmúlt másfél évtizedben szinte észrevétlenül, de lényegesen megváltozott a pedagógus szerepe az iskolai oktatási-képzési-nevelési folyamatban. A hagyományos tanítási-tanulási gyakorlatban kizárólag a tanár közvetítette az ismereteket, az információkat a gyerekek felé. Így az oktatás viszonylag könnyen tervezhető és kiszámítható volt, hiszen a tanulók azt tanulták, amit tanáruktól szinte készen kaptak. Viszont azzal járt, hogy a tanulók gondolkodása a tanári minta szerint fejlődött, vagyis akarva-akaratlanul a tanár meglátásait, véleményét tükrözte, az elsajátítás és a bevésés ütemét ő szabta meg, általában minden gyerek számára azonos tempóban. A kompetenciaalapú fejlesztési stratégiában viszont az információkövetítés szempontjából a tanárt háttérbe szorították a különböző típusú információhordozók. Hiszen a feladata már nem csupán, vagy nem elsődlegesen az ismeretközvetítés, hanem **a tanulásirányítás, a tanulói képességek tudatos fejlesztése**. Legfőbb feladata, hogy segítse, irányítsa a tanulók egyre önállóbbá váló és kooperatív információt szerző és feldolgozó tevékenységét. Ez a tanári szerep a tartalom szempontjából közvetettebb, módszertani szempontból pedig összetettebb, jóval időigényesebb és kevésbé kiszámítható, mint a hagyományos. A diákok szinte kényszerítenék, de a feltételei alig teremtődtek meg, hiszen az egész oktatási struktúra, a taneszközök és a tanárképzési rendszer alapvetően a régi modellt szolgálja.

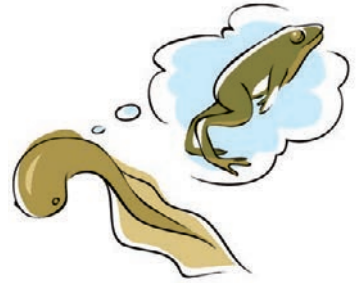
Ez azzal a következménnyel jár, hogy miközben a tanárok minél nagyobb erőbefektetéssel megpróbálnak megfelelni ennek az elvárásnak, a tanulók egyre inkább elfordulnak az iskolai tudás-szerzéstől, s bezárkóznak saját, technikai eszközök teremtette világukba. Ezáltal az iskola egyre kevésbé tudja ellátni az alapfeladatát. Az oktatás eredményességének kulcsa abban rejlik, hogy megtaláljuk-e azokat a módszereket, amelyekkel a tanulók „visszafordíthatók”, másként: amelyekkel az iskola azt tudja nyújtani, amit a társadalom igényel.

3. A kívánatos változásokat akadályozó tényezők

- A tanulásszervezésben igen erős a hagyományok visszahúzó ereje, a frontális órávezetés az általános. A gyerekek külön-külön tanárakkal kommunikálnak, alig van módjuk elsajátítani és alkalmazni a kooperatív munkaformákat.
- A tanárok, a tanulók és a szülők jellemzően a tananyagban (tartalomban, ismeretekben) gondolkodnak. A pedagógusok jobb esetben az éppen aktuális tartalomhoz keresik a megfelelő feldolgozási módszereket (rosszabb esetben minden ugyanazzal a módszerrel dolgoznak, dolgoztatnak fel), nem pedig a fejlesztési célok megvalósításához keresnek megfelelő tevékenységeket és tartalmakat.
- A dokumentumok kiiktatódtak a tanítási gyakorlatból, csak formálisan léteznek, alig szabályozzák a mindennapi tanári munkát (pl. a tantervek a „fióknak” készülnek).
- Tulajdonképpen a tankönyvek töltik be a tanterv szerepét, és a gyerekek tanítása helyett tankönyvek tanítása folyik. De ha egy tankönyv eltér a hagyományoktól, könnyen elutasításra kerül, mert nem fér bele a jól bevált ismeretátadási sémába.

- A tanári munkát meghatározza egyfajta megfelelési kényszer, amely nem az éppen aktuális oktatási szint fejlesztési követelményeinek megvalósításán fáradozik, hanem a következő szintbe tartozó tudásokat kívánja teljesíteni a gyerekekkel, mondván, arra majd szükségük lesz. Nem veszi figyelembe az életkori sajátosságoknak megfelelő érettségi állapotokat. Olyan, mintha az ebihalat akarnánk ugrásra kényszeríteni, mondván, erre a képességre felnőtt korában szüksége lesz. Ez a „szokás” végighalad az oktatás minden szintjén: az óvoda az alsó tagozatos, az alsó tagozat a felsős követelményeket akarja elérni, a felső tagozat a középiskolára készít fel, az pedig a felsőfokú továbbtanulás céljait akarja megvalósítani. Ez – még ha nemes szándékból fakad is – eredménytelenséghez vezet, mert átlépi vagy meghaladja a fejlődési folyamat lépcsőfokait, s olyankor légvárákra épül minden további iskolai munka.

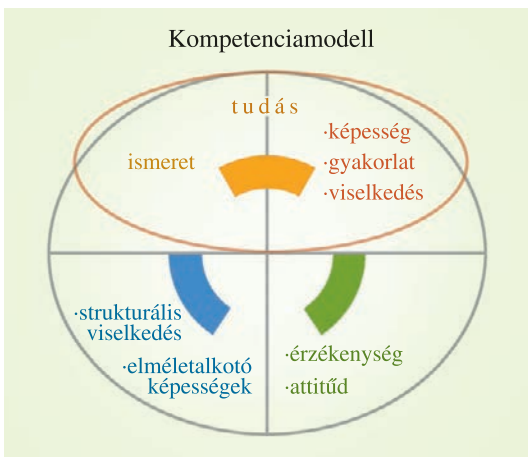
Életkori szakaszonként változnak a tudásszerzés módszereinek, eszközeinek hangsúlyai

1–4. évfolyam	5–6. évfolyam	7–8. évfolyam	9–12. évfolyam
Elsődleges információhordozók használata	Egyszerű másodlagos információhordozók használata	Összetett másodlagos információhordozók használata	Kommunikációs és társadalmi képességek alkalmazása
			

4. A kompetenciaalapú oktatás értelmezése

„A kompetenciát úgy kell tekinteni, mint olyan általános képességet, amely a tudáson, a tapasztalaton, az értékeken és a diszpozíciókon alapszik, és amelyet egy adott személy tanulás során fejleszt ki magában.”

(Coolahan)

Kompetencia: (latin eredetű szó) alkalmasságot, ügyességet fejez ki. A „Pedagógiai Lexikon” (1997) szerint: alapvetően értelmi (kognitív) alapú tulajdonság, de fontos szerepet játszanak benne motivációs elemek, képességek, egyéb emocionális tényezők.

Kompetenciafejlesztés: Tudatosan egymásra épített, a tanulók egyéni aktuális állapotához igazított fejlesztő tevékenységek sorozata.

A kompetenciaalapú pedagógia kulcsfogalmai

- tanulói tevékenységek
- differenciálás
- fejlesztés
- a mindennapi életben használható képességek
- a tanár közvetett, irányító szerepe

Kulcskompetenciák: Amelyekre minden egyénnek szüksége van a személyes boldoguláshoz, fejlődéséhez, az aktív állampolgári létehez, a társadalmi beilleszkedéshez, a munkához.

A kulcskompetenciák fejlesztésének alapcélja: A gyerekek képesek legyenek rugalmasan alkalmazkodni a változásokhoz a mindennapi életükben.

5. A fejlesztés lényege

A kulcskompetenciák csak az iskolarendszer egészében valósulhatnak meg, de minden tantárgynak és oktatójának részt kell vállalnia kifejlesztésükben. Hogy a tanulók rendelkezzenek a tudatos, értelmes és tevékeny állampolgári létehez szükséges képességekkel, hosszú évek kitarató fejlesztő

Mitől fejlesztő a tanítási-tanulási folyamat?

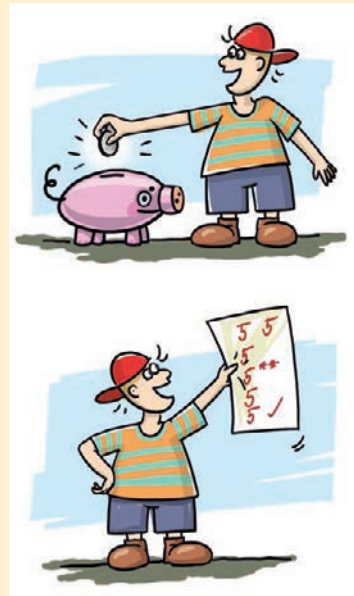
- Fokozatosan egymásra épülő tevékenységek sorozata;
- Folyamat – rendszeres tanulói (és tanári) tevékenység-folyamat;
- A tanulói tevékenységek kompetencia-/ képességterületekhez kapcsolódnak;
- Megismerési és tanulási technikák elsajátításáról szól, nem csupán, elsődlegesen témák (tananyagok) feldolgozásáról;
- Helyzetfeltárásból indul ki ⇐ mérés (helyi/iskolai)
⇒ **honnan indulunk?**

- Egyénienként vagy kiscsoportonként differenciált;
- Folyamatos tájékozódást igényel a **hol tartunk?**-ről
⇐ mérés (tanári);
- Folyamatos értékelést igényel (tanári értékelés + tanulói és tanári önreflexió);

- Tájékozódás a folyamatszakaszok végén
⇐ mérés (országos) ⇒ **hová jutottunk?**

munkájára van szükség. A fejlesztő munka kifejezésben benne van, hogy szisztematikusan és fokozatosan egymásra épülő rendszerben valósulhat csak meg. Az egyik tanuló korábban, a másik később lép egy-egy képességterület következő szintjére. Azonban a folyamat soha nem zárul le, a képességek mélyülnek, finomodnak, differenciálódnak. Ebből következik, hogy fejlesztésük mindig (minden évfolyamon, minden témakörben, minden közösségben) aktuális. A kompetenciafejlesztés tehát nem felzárkóztató foglalkozás, mint ahogyan sokan értelmezik!

6. Kiadványunk célja

A kompetenciafejlesztésnek nincsenek hagyományai hazánkban, értelmezése nem egységes és még kiforratlan. Ebből adódik, hogy módszertana kidolgozatlan, a megvalósítását segítő taneszközöknek híja van, a hozzá kötődő tanulási technikáktól pedig idegenkedik a pedagógusok többsége. Noha több elemét régóta alkalmazza a közoktatás, azok csak esetlegesen, feladatelemekként épülnek be a tanítási-tanulási gyakorlatba (különösen az alsó tagozatban). Ez is jó, de nem elegendő. A kiadvány, amit most kezében tart az olvasó, tulajdonképpen egy ötlettár. Olyan feladatok sorát mutatja be, amelyek tantárgyaktól függetlenül alkalmasak lehetnek az egyes kulcskompetenciák, kompetencia- és képességterületek fejlesztésére. Önmagukban persze nem, csak akkor, ha egymásra épülő rendszerben, a tanulók éppen aktuális szintjére épülve megfelelő gyakorisággal alkalmazzák azokat. Ezért a feladatok egy részét az egymásra építhetőség lehetséges fokozatait érzékeltetve mutatja be. A könyv keretei nem teszik lehetővé, hogy minden kompetenciaterületet kimerítő részletességgel tárjon fel, inkább továbbgondolásra, fejlesztésre ajánlja a feladatait.

A társadalmi kompetenciák fejlesztése

A társadalmi kompetenciák definíciója:

Szociális és állampolgári kompetenciák: Magukba foglalják a viselkedés minden olyan formáját, amely arra tesz képessé bennünket, hogy hatékony és építő módon vegyünk részt a társadalmi és szakmai életben, különösen az egyre sokszínűbbé váló társadalomban, továbbá – ha szükséges – tudjuk kezelni, megoldani a konfliktusokat. Képessé tesznek bennünket arra, hogy a társadalmi-politikai koncepciókról, struktúrákról való tudásunkra és elkötelezettségünkre alapozva aktívan és demokratikusan részt tudjunk venni a közügyekben.

Kezdeményező- és vállalkozóképesség: Azon képességeinkre utal, hogy elképzeléseinket meg tudjuk valósítani. Ide tartozik a kreativitás, az újítási hajlam és a kockázatvállalás, valamint annak képessége, hogy célkitűzéseink érdekében tervekét készítünk és hajtunk végre. Ez segít a mindennapokban, a társadalmi életünkben, a munkahelyünkön / az iskolában is abban, hogy tudatosítsuk munkánk tágabb környezetét, és képesek legyünk a lehetőségek megragadására.

Ez az alapja az olyan speciális képességeknek és ismereteknek, amelyekre társadalmi vagy kereskedelmi tevékenységünkben van szükségünk.

A kulcskompetencia értelmezése:

1. Empátia

- Mások szempontjainak vizsgálata, beleélés mások szerepébe, különböző helyzetekbe;
- Konfliktushelyzetek és környezeti problémák kezelése.

2. Etikai érzék, társadalmi érzékenység, felelősségérzet

- A közösségi munkához való etikus hozzáállás;
- Az emberi felelősség belátása, annak megfelelő cselekvések;
- Az osztársadalmi érdek alárendelése a személyes érdekek;
- Állhatatosság a nehézségekkel szemben;
- Felelősségérzet a személyes döntésekért, cselekvésekért önmagunk és a közösség felé;
- Felelősségérzet a közös munkában vállalt feladatok elvégzése kapcsán.

3. Pozitív gondolkodás

- Az egészségmegőrzéshez szükséges szemléletmód fejlesztése;
- A tudomány eredményeinek alkalmazása a környezeti problémák leküzdésében, pozitív kép mutatása;
- A pozitív, előrevivő érzelmek erősítése.

4. Nyitottság és rugalmasság

- Kapcsolatkeresés, a társak elfogadása;
- Érdeklődés új ismeretek iránt. Készség új megoldások kieszelésére;
- Társak véleményének mérlegelése és elfogadása;
- Rugalmasság a gyors változásokkal szemben;
- Új, szokatlan elméletek és módszerek mérlegelése, elfogadása.

5. Társas aktivitás és együttműködés

- Alkotó részvétel páros, csoport- és projektmunkában. A dolgok megtárgyalása;
- Véleménykülönbségek és konfliktusok kezelése;
- Az eredmények megosztása másokkal.

6. Környezettudatosság

- A környezet állapota és az emberi tevékenység közötti kapcsolat átlátása;
- A jelenlegi folyamatok fenntarthatóságának felismerése és feltételeinek ismerete. Aktív szerepvállalás a környezet megóvásában;
- Az egészséggel, a fogyasztással és a környezettel kapcsolatos társadalmi szokások értékelése.

7. Döntésképeség

- Döntési pontok felismerése a tanulási és az élethelyzetekben;
- Döntés tájékozódás és alternatívaállítás alapján;
- Kockázatvállalás és rutin a döntéshozatalban.

8. Helyzetbehozás

- Tervkészítés és végrehajtás a cél elérése érdekében;
- Kreatív és innovatív hozzáállás a feladatmegoldáshoz.

A kulcskompetencia fejlesztési területei:

1. Empatikus készség

- Beleélő képesség feltámasztása;
- Beleélő képesség fejlesztése problémafeltárással.

2. Egyéni tervezés

- Ötlembemutatás;
- Konstruktív tervezés.

3. Stratégiák kidolgozása

- Elképzelés realitásának ellenőrzése;
- Cselekvési terv készítése.

4. Társadalmi viselkedési formák

- Együttműködés;
- Képzeltbeli levélírás;
- Felszólalás;
- Döntéshozatal, vita.

F · E · L · A · D · A · T · Ö · T · L · E · T · E · K

4.1. Empatikus készség

4.1.1. Beleélő képesség feltámasztása (4 szinten)

4.1.1.1. Beleélő képesség feltámasztása látvány alapján (1. szint) – Élőlény vagyok

A feladat célja:

A tanuló egy kép alapján azonosulni tudjon az ábrázolt személlyel / élőlényvel, bele tudja élni magát a helyzetébe, és meg tudja azt fogalmazni.

Feladatléírás:

Figyeld meg a képet! Képzeld magad a vörös panda helyébe! Írd le a képről eszedbe jutó gondolataidat olyan sorrendben, ahogyan jönnek!

Elvárható teljesítmény:

A tanuló életkorának és kifejezőképességének megfelelő mélységű megfogalmazások. *Pl. Kimerítő volt ez a nap. Jólesik lustálkodnom. Nem könnyű az élet ilyen sivár környezetben. Bárcsak történe már valami! stb.*

4.1.1.2. Beleélő képesség feltámasztása látvány alapján (2. szint) – Tárgy vagyok**A feladat célja:**

A tanuló egy kép alapján azonosulni tudjon az ábrázolt tárggyal / építménnyel / fogalommal, és bele tudja élni magát a szerepébe, az emberrel való kapcsolatába.

Feladatleírás:

Figyeld meg a képet! Képzeld magad a műanyag palackok helyébe! Írd le a képről eszedbe jutó gondolataidat úgy, mintha te lennél egy palack! Arról számolj be, hogyan lettél és cserébe mit nyújtasz az embereknek!

Elvárható teljesítmény:

Pl. Előállításomon sok ember fáradozott. A kőolajat ki kellett bányászniuk a Föld mélyéből, le kell párolni, hogy műanyagot csinálhassanak belőle. Majd formába öntötték, így pöffeszkedhettem, ha nem is kedvem szerint. Az emberek tárolhattak bennem mindenféle folyadékot. Ha kifogyott belőlem, amit belémpalackoztak, újra és újra feltölthettek mással. És mit tesznek ők velem „hálából”? Összenyomorítanak, mert terjedelmes teher vagyok nekik.

4.1.1.3. Beleélő képesség feltámasztása látvány alapján (3. szint) – Jelenség vagyok**A feladat célja:**

A tanuló azonosulni tudjon a képen ábrázolt jelenséggel / folyamattal, és rendszerezni tudja azzal kapcsolatos gondolatait.

Feladatleírás:

Figyeld meg az egyiptomi Kairó utcáján készült képet! Mely jelenséget ábrázolja? Képzeld magad a jelenség / az alvó férfi helyébe! Írd le a gondolataidat, amelyek eszedbe jutnak a képről! Rendszerezd azokat aszerint, hogy pozitívak vagy negatívak!

Elvárható teljesítmény:

Pl. rettenetes a hőség; nagyon fáradt vagyok; mire várjak?; alszom egyet, úgysem kell senkinek ez a vacak termék, stb.

(Forrás: Makádi Mariann felvétele)

4.1.1.4. Beleélő képesség feltámasztása tények alapján (4. szint) – Ismert személy vagyok

A feladat célja:

A tanuló kép alapján azonosulni tudjon az ábrázolt személlyel. A róla alkotott elsődleges elképzeléseit legyen képes módosítani információk alapján, és bele tudja élni magát a szerepébe, a helyzetébe.

Feladatleírás:

Figyeld meg az 1. képet! Szerinted ki lehet ő, mit gondol a világról? Figyeld meg a 2. képet is! Ugyanazt a férfit ábrázolja, mint az első. Még mindig ugyanazt gondold róla? Módosítsd az előbb leírt gondolataidat, ha szükséges!

Nézz utána, hogy ki volt, mit csinált Roald Amundsen! Majd újra nézd meg a képeket! Mit gondoltál jól? Miben tévedtél? Mit módosítanál a vele kapcsolatos előzetes elképzeléseiden?

Elvárható teljesítmény:

A tanuló megfogalmazásai szabadon.

Roald Amundsen (1872–1928) – norvég sarkkutató, ő érte el először a Déli-sarkot és áthajózott az Északnyugati-átjárón az Atlanti- és a Csendes-óceán között.

(Forrás: http://www.exeter.edu/media/content/library/_amundsen) <http://www.visitandlearn.co.uk/topicalfactfiles/images/shackleton4.jpg>)

4.1.2. Beleélő képesség fejlesztése problémafeltárással

A feladat célja:

Rádöbbsenteni a tanulókat, hogy a mozgássérültek sokszor a leg egyszerűbb ügyeket sem tudják segítség nélkül elintézni egy magas járdaszegély vagy néhány lépcső miatt. Növelni a gyerekekben a mások problémái iránti érzékenységet, valamint a közösség ügyeiért való felelősségérzetet.

(Úr Anita [<http://www.osztalyfonok.hu/cikk.php?id=496>] ötlete alapján.)

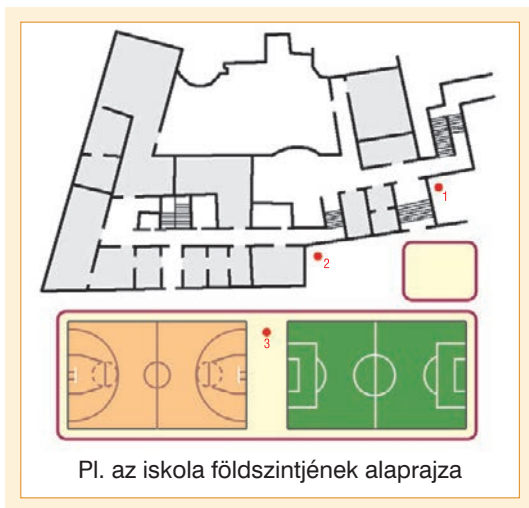
Feladatleírás:

Az Alkotmányban szerepel a fogyatékkal élők akadálymentes közlekedéshez való joga. A feladatban azt vizsgáljátok majd, hogyan valósul ez meg a valóságban, a mi közvetlen környezetünkben.

Alkossatok 5-6 fős csoportokat! Minden csoport megkapja az iskola egy részének / szintjének az alaprajzát. Járjátok be az azon látható területet! Azonosítsátok, majd nevezétek meg az alaprajzon az iskola egyes helyeit, helyiségeit!

Keressétek meg azokat a pontokat, ahol kerekesszékekkel nem, vagy csak nagyon nehezen lehet átmenni! Írjátok le az akadály pontos helyét és okát! Rangsoroljátok az akadálypontokat aszerint, hogy melyiket kellene azonnal megoldani!

A végén, amikor már minden csoport elkészítette a helyzetfelmérést és felállította a maga rangsorát, egyesítjük ezeket, és összesítve ismét rangsoroljuk a legnehezebben járható pontokat!

Pl. az iskola földszintjének alaprajza

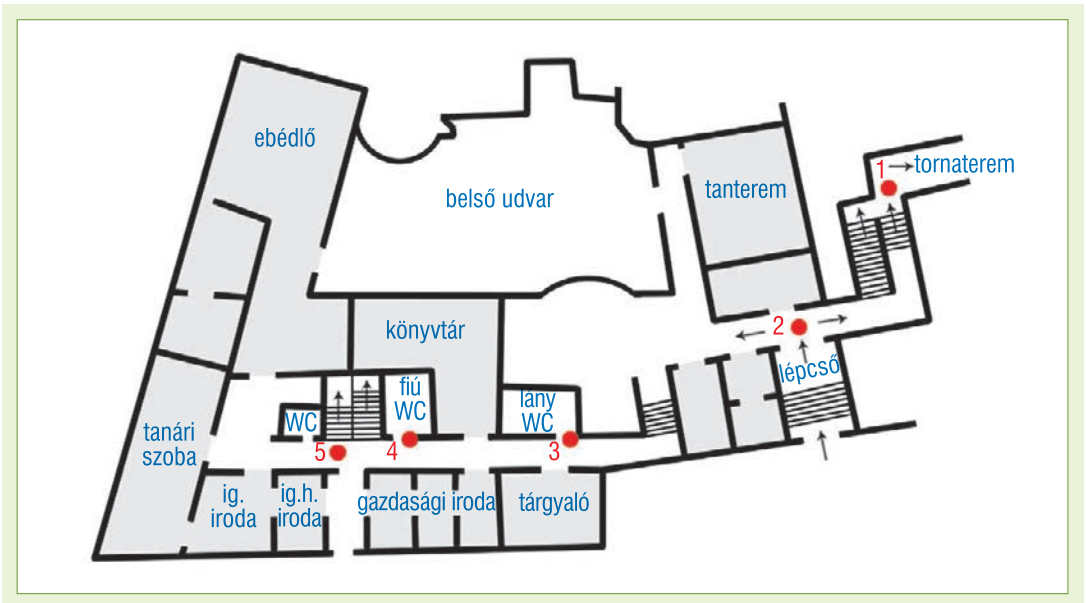
Elvárható teljesítmény:

Pl.

- A lépcső miatt a mozgássérültek nem tudnak eljutni a tornaterembe.
- A lépcső miatt a mozgássérültek nem tudnak a földszint és az emelet között közlekedni.
- A lány WC bejáratánál magas a küszöb, így csak segítséggel tudnak a WC-be jutni, nincs külön mozgássérült WC.
- A fiú WC bejáratánál is nagyon magas a küszöb.
- Az alagsorba vezető lépcsőn sem tudnak áthaladni a mozgássérültek.

Legnagyobb probléma: A mozgássérültek se a lány, se a fiú WC-t nem tudják egyedül használni.
Összesített problémamarangor:

1. Az iskola bejáratán a mozgássérültek egyedül nem tudnak átjutni.
2. A WC-be nem tudnak egyedül bejutni, és a csapokat sem tudják használni.
3. Az épületben nincsen lift, így a kerekesszékes tanulók nem tudnak segítség nélkül feljutni az emeletre.

4.2. Egyéni tervezés

4.2.1. Ötlembemutató (3 szinten)

4.2.1.1. Ötletróham (1. szint)

A feladat célja:

A tanuló vegye számba egy megoldandó feladattal kapcsolatos ötleteit, és rendszerezze azokat fontosságuk vagy megvalósíthatóságuk szerint.

Feladatleírás:

Tételezzük fel, hogy ajándékot szeretnél adni a legjobb barátodnak / barátnődnek. Minek örülne legjobban? Mit tudsz megvalósítani? Írd le ötleteidet azon nyomban úgy, ahogyan eszedbe jutnak!

Amikor már nincs több új ötleted, gondold át azokat! Amelyiket elveted, húzd ki a listáról!
A megmaradt elképzeléseidet rangsorold! Mindegyik mellé írd legalább egy indokot, ami miatt nem vetteted el!

Elvárható teljesítmény:

Ötletlista indokokkal a tanuló életkori sajátosságainak megfelelő mélységben.

4.2.1.2. Kívánságtervezés (2. szint) – Személyes elképzelés megfogalmazása

A feladat célja:

A tanuló gondolja át, hogy milyen lehetőségek vannak a lakókörnyezetében, és ennek megfelelően áttervezze a települését.

Feladatleírás:

Milyennek szeretnéd látni a településedet és környékét? Vedd számba, hogy milyen lehetőségeket rejtenek adottságai, és ez alapján gondold tovább! Írd le, hogy milyennek látod a jövőben

a) változat: gyerekként!

b) változat: egy környezetvédelmi szakember szemével!

Elvárható teljesítmény:

Pl. b) változat: A táj egyszerűen gyönyörű. Az utak mentén fák vannak, amelyek a port felfogják. Port és szemetet nem találni sehol, a víz tiszta, a gyár nem füstöl, és a városon kívül lévő domság, hegyesség nem szennyezett. A folyópart mentén víztározókat és fákat láthatunk. A városban járkáló járművek nem szennyezik a környezetet, füstnek nyoma sincs. A hidak mentén szintén fákat és erdőket láthatunk. Nem kopasz akácot, hanem virágzó cseresznyefát meg almát. Az erdő kifogástalan állapotban van, ahol rengeteg az állat. Az épületeket virágok veszik körül. Sok a szemetes, amik tele vannak. Egyikben papír, a másikban műanyag, a harmadikban üveg. Tehát aki ebbe a városba ér, az csak jót tud mondani a környékről. Én szívesen élnék egy ilyen városban.
(Csaba, 4. osztályos tanuló megfogalmazása)

4.2.1.3. Kívánságtervezés (3. szint) – Személyes elképzelés kifejezése rajban

A feladat célja:

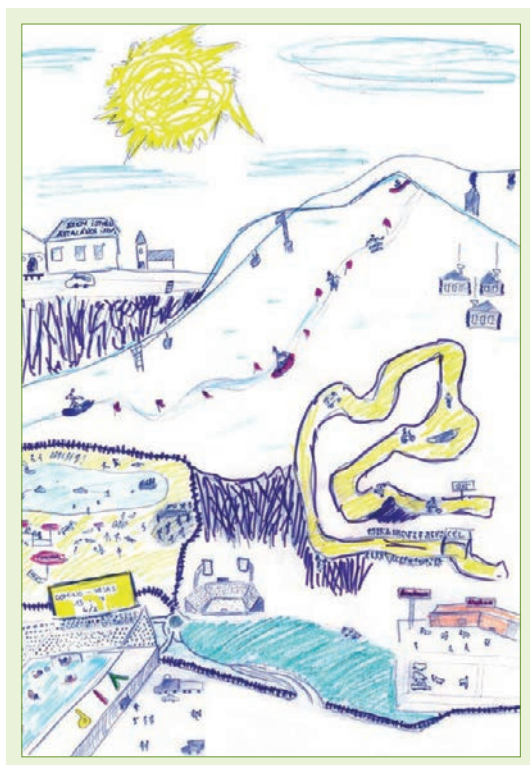
A tanuló gondolja át, hogy milyen lehetőségek vannak a lakókörnyezetében, és ennek megfelelően áttervezze a települését.

Feladatleírás:

Tervezd meg, milyennek szeretnéd látni településedet! Vedd számba, hogy milyen lehetőségeket rejtenek az adottságai, és azokat egyeztesd a vágyaiddal! Rajzold le, hogy milyen lesz majd a lakóhelyed a vágyak megvalósulása után!

Elvárható teljesítmény:

Pl. (Ábner, 7. osztályos tanuló rajza)

Tartalomjegyzék

Elméleti megközelítések	5
1. Alapdilemma	5
2. Megváltozott a tanári szerep	5
3. A kívánatos változásokat akadályozó tényezők	6
4. A kompetenciaalapú oktatás értelmezése	7
5. A fejlesztés lényege	8
6. Kiadványunk célja	9
Gyakorlati lehetőségek a kompetenciafejlesztésre	
1. A kommunikációs kompetenciák fejlesztése	10
1.1. Képzetek kommunikálása	10
1.2. Szövegértés	12
1.3. Szövegalkotás	15
1.4. Történetkitalálás	26
2. A matematikai kompetenciák fejlesztése	30
2.1. Alakfelismerés	30
2.2. Mérés, számítás	34
2.3. Térbeli tájékozódás	40
2.4. Gondolkodás	50
3. A természettudományos kompetenciák fejlesztése	61
3.1. A természeti világ megismerése	62
3.2. A természeti világ megmagyarázása	71
3.3. Az emberi tevékenységekkel kapcsolatos felelősségvállalás	78
4. A társadalmi kompetenciák fejlesztése	85
4.1. Empatikus készség	86
4.2. Egyéni tervezés	89
4.3. Stratégiák kidolgozása	92
4.4. Társadalmi viselkedési formák	97
5. A kulturális kompetenciák fejlesztése	101
5.1. Önkifejezés	101
5.2. Érzelem kifejezése	104
5.3. Művészi kifejezőeszközök felismerése	107
6. A tanulási kompetenciák fejlesztése	111
6.1. Felkészülést segítő algoritmusok kialakítása	112
6.2. Ismeretszerzést segítő technikák kialakítása	119
6.3. Tartalmakkal kapcsolatos logikai menetek elsajátítása	129
6.4. Digitális kompetenciák fejlesztése	133